

คำนำ

ห้องสมุดเป็นสถาบันทางสังคม และวัฒนธรรมที่เก่าแก่ที่สุดของมนุษยชาติ การบันทึกเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินเหนียว กระดาษปาปิรัส แผ่นหิน ม้วนกระดาษ จนกระทั่งเป็นสิ่งพิมพ์ หนังสือ วัสดุย่อส่วน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และสื่อประสมหรือมัลติมีเดียในปัจจุบันเป็นวิวัฒนาการของสื่อหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีการพัฒนาตามยุคสมัยซึ่งมีคุณค่า ทำให้เราได้เรียนรู้ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นของมนุษย์ที่เก็บไว้ในห้องสมุด จะเห็นได้ว่าห้องสมุดที่มีชื่อเสียงในอดีตมีบทบาทสำคัญ และทุกวันนี้ห้องสมุดอันเป็นหน่วยงานบริการสารสนเทศก็ยังคงมีความสำคัญ มิได้ลดน้อยถอยลงไปแต่อย่างใด

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสารที่ไร้พรมแดน ปริมาณสารสนเทศที่ท่วมท้นไม่มีใครสามารถมีข้อมูลได้ทั้งหมด ตลอดจนความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้เปลี่ยนไป และปัญหาเรื่องงบประมาณที่ได้รับ มีผลกระทบต่อห้องสมุด และบรรณารักษ์เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นบรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้มีความรู้ในวิชาชีพ ทักษะ การสื่อสาร และการเคลื่อนไหวในวิชาชีพ เช่นเดียวกับต้องมีความสามารถในการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการวางแผน การปรับปรุงงาน การทำนโยบาย และการควบคุม นอกจากนี้บรรณารักษ์จะต้องมีความรู้ในด้านการจัดการข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และฐานข้อมูลต่างๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นั่นคือบริการที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ดังนั้นการจัดการจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบรรณารักษ์ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตำรา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการหน่วยงานสารสนเทศ กล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานสารสนเทศ วิวัฒนาการของการจัดการ กิจกรรมพื้นฐานของการจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม ในส่วนของการจัดการในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ได้แก่ การจัดโครงการ อุปกรณ์และวัสดุ งานของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ การประกันคุณภาพ และปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในห้องสมุด

ขอขอบคุณ คุณเมตตา เปรมปรีดิ์ คุณพรทิพย์ พุจิตร คุณดารารัตน์ กำเสริฐ คุณศิริวรรณ ศิริภิรมย์ คุณพรพิศ อุปถัมภ์ และคุณบุญญาพร มารุ่งเรือง

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา และผู้อ่านตามสมควร หากมี
สิ่งใดบกพร่อง ผู้เขียนยินดีที่จะรับคำแนะนำ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการพิมพ์ครั้งต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุณีเย์ กาศจำรูญ

เมษายน 2545